

ind i den Sag, og at det dermed maa være nok, saa kan jeg ikke see, hvad der skulde være til Hinder for flere Gange at gribe ind i et Forhold. I 1810 greb Staten jo ind i Tiende-forholdet og bestemte med Hensyn til Smaaredselskienden, at der skulde ydes visse Skillinger for hvert Tøl, Lam osv. — det var een Ordning. Iffor blev dette med Landstingets Understøttelse gjort om; man forandrede Bengeafgiften til en Afgift i Byg efter Capiteltaxten. Og hvorfor skulde da nu ikke Korn i Skjuppen kunne gaae over til Korn efter Capiteltaxten? Jeg har paaviist det Samme ved Loven af 8de Marts 1856. Forsaavidt den ærede Rigsdagsmand, der sidder næst her ved (F. Nielsen), bemærkede, at det var indgaaede Accorder, kan jeg ikke indrømme, at det skulde være til Hinder for Udkastet. Naar en Accord har sin Rod i en ved Lov givne Ordning af et Forhold, og denne Ordning forandres, kan det let være, at de private Accorder derved kunne blive meget stærkt berørte; jeg skal i saa Henseende henvise ham til Loven af 4de Juli 1850 om Hovoriets Afsløsning og om Afsløsningen af Huusmændenes Pligtarbejde. For mig er det en besynderlig Anskuelse, som fremtræder ved det i denne Henseende stillede Endringsforslag.

Jeg mener, at man uden Betænkelighed kan stemme for det under Nr. 5 stillede Forslag, hvorved Lovgivningsmagten, som det forekommer mig, faaer en videre gaaende Bemyndigelse; thi det Kirkelige strækker sig videre end den geistlige Lønningsfond. Jeg vil derfor ikke finde mindste Betænkelighed derved, og hvorfor vil man da ikke stemme for det, naar der ikke er noget Betænkeligt derved? Naar man vil gennemføre en Foranstaltning, og denne virkelig ligger En paa Hjerte, skal man gjøre Indrømmelser der, hvor man kan det, for at sætte den Sag igjennem, man interesserer sig for. Det er jo klart for de ærede Herrer, at de store Skatte, man troede at kunne indvinde for Finantserne igjennem de Geistliges Lønninger, kan der ikke være Tale om; men nu siger jeg, at de Herrer, der kjende Landets Stilling, der vide, at den, jeg kunde næsten kalde det Forargelse finder Sted mange Steder, at Guds Ord ikke bliver prædiket

hver Søndag i Kirkerne, som vide, at der er mange isolerede Egne og Steder, som vel kunde trænge til at faae deres egen Sjælesørger, at der er mange store vidt udstrakte Sogne, hvor Arbeidet er uoverkommeligt for en enkelt Mand, og saa ville vide, at der i kirkelige Diemed vil være en god Anvendelse for Fondens Midler, og at derhos Statskassen vil faae en ingenlunde ubetydelig Lettelse derved, at Fonden, naar den paa nogen Maade kan taale det, vil komme til at udrede det, som medgaaer til Pensioner, saavel til entlebigede Præster, som til Enker og Børn efter geistlige Embedsmænd. Dette kan maagtee ikke indtræde strax, men efterhaanden som Lønningsfondens Midler stige, vil det muelige Overflud i Lønningsfonden kan give, paa denne Maade komme Statskassen tilgode. Det, man under alle Omstændigheder kan ønske, vil jo saaledes i Virkeligheden paa denne Maade blive opnaaet. Men hvorfor ville De da stemme for Endringsforslaget under Nr. 1, naar De vide, at det vil gjøre Lovens Gjennemførelse umulig for Regjeringen? Selv om dette ikke var Tilfældet, burde De da ikke netop i Henhold til den Grundsætning, jeg har udtalt, og som jeg igjennem ikke saa Aars politiske Virksomhed har befundet at have bestaaet sin Prøve, nemlig den, at naar en Sag virkelig ligger En paa Hjerte, skal man søge at komme de modstaende Anskuelser imøde, saameget man formaaer, stemme imod Endringsforslaget? Og hvad er det, De sætte Himmel og Jord i Bevægelse for? For Noget, De selv sige ikke har nogen Betydning. Den ærede Rigsdagsmand, der har ført Ordet for Mindretallet (Vorgen), siger, at det er en Illusion med den Sikkerhed, man vil opnaae igjennem den særlige Lønningsfond; han siger, at det har en saa lille Betydning, hvad der begjæres. Hvorfor ville De da ikke indrømme det? Hvorfor ville De sætte hele Sagen paa Spidsen for Noget, De selv erklære ikke har nogen Betydning, kun er en Illusion, kun hører hjemme i Drømmeverdenen; thi det maa dog det ærede Mindretal vide, at netop det, som det lægger saa lidet Vægt paa, den Foranstaltning, som det anser for saa ubetydelig, netop derpaa bevoer det, om Lovforslaget skal blive til Lov. At Forslaget i finantseel Henseende ikke har